

E-seminar: Direktiva o presoji vplivov načrtov in programov na okolje (SEA direktiva)

Senka Šifkovič Vrbica, september 2017

Presoje vplivov človekovih načrtov in dejanj so eden glavnih instrumentov varstva okolja. Strateška presoja vplivov na okolje se tako začne na ravni programov in načrtov, pri nas jo opredeljujejo kot celovito presojo vplivov na okolje – CPVO). To ureja [Direktiva 2001/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. junija 2001 o presoji vplivov nekaterih načrtov in programov na okolje \(Directive 2001/42/EC on the assessment of the effects of certain plans and programmes on the environment - SEA Directive\)](#).

Direktiva zahteva, da se okoljska presoja izvede za načrte in programe s področja kmetijstva, gozdarstva, ribištva, energetike, industrije, prometa, ravnanja z odpadki, upravljanja voda, telekomunikacije, turizma, prostorskega načrtovanja ali rabe zemljišč. Okoljska presoja pomeni pripravo okoljskega poročila, izvajanje posvetovanj, upoštevanje okoljskega poročila in izidov posvetovanj pri odločanju ter zagotovitev informacij o odločitvi. Ta strateška presoja se izvede med pripravo načrta ali programa in preden se ta sprejme ali vloži v zakonodajni postopek. Temelj okoljske presoje je okoljsko poročilo, v katerem so opisani in ovrednoteni verjetni znatni vplivi izvajanja načrta na okolje. Informacije, ki jih mora predstaviti okoljsko poročilo so naslednje:

- o oris vsebine in glavnih ciljev načrta ali programa ter razmerje do drugih ustreznih načrtov in programov;
- o pomembni vidiki trenutnega stanja okolja in verjeten razvoj stanja okolja, če se načrt ali program ne bi izvedel;
- o okoljske značilnosti območij, ki bi lahko bila znatno prizadeta; vsi obstoječi okoljski problemi, ki so pomembni za načrt ali program; okoljevarstveni cilji, določeni na mednarodni, EU ali nacionalni ravni;
- o verjetni znatni vplivi na okolje, vključno z vplivi na biotsko raznovrstnost, prebivalstvo, zdravje ljudi, živalstvo, rastlinstvo, tla, vodo, zrak, podnebne dejavnike, materialne dobrine, kulturno dediščino skupaj z arhitekturno in arheološko dediščino, krajino ter medsebojna razmerja teh dejavnikov; ti vplivi vključujejo sekundarne, kumulativne, sinergijske, kratko-, srednje- in dolgoročne, trajne in začasne, pozitivne in negativne vplive;
- o predvideni ukrepi za preprečitev, zmanjšanje in čim popolnejšo odpravo posledic kakršnih koli znatnih škodljivih vplivov izvajanja načrta ali programa na okolje;
- o oris razlogov za izbiro obravnavanih drugih možnosti in opis poteka presoje skupaj z vsemi težavami pri zbiranju potrebnih informacij;
- o opis predvidenih ukrepov, ki se nanašajo na spremljanje in nadzor stanja v skladu s členom 10;

Osnutek okoljskega poročila mora biti na razpolago javnosti in organom, za katere država oceni, da jih bodo verjetno zadevali okoljski vplivi izvajanja načrtov zaradi njihovih okoljskih nalog. Država opredeli tudi javnost, ki jo bo ali bi jo lahko odločanje po tej direktivi prizadelo ali ki ima interes pri takem odločanju, skupaj z ustreznimi nevladnimi organizacijami, kakršne so organizacije, ki spodbujajo varstvo okolja in drugimi zainteresiranimi organizacijami. Država je zavezana tudi k čezmejnemu posvetovanju, če meni, da bo izvajanje načrta ali programa, ki se pripravlja za njeno ozemlje, lahko znatno vplivalo na okolje v drugi državi članici ali kadar slednja to zahteva.

Po sprejemu načrta mora država organe, javnost in druge države, ki so bili vključeni v posvetovanje o tem obvestiti ter podati izjavo, ki povzema, kako so bili v načrt ali program vključeni okoljski vidiki in kako so bili skladno upoštevani okoljsko poročilo, mnenja organov in javnosti oziroma izidi posvetovanj ter razlogi, zakaj je bil sprejeti načrt ali program izbran glede na druge obravnavane primerne možnosti. Navedene mora seznaniti tudi z ukrepi o spremljanju in nadzoru stanja, saj mora država zagotoviti spremljanje in nadzor znatnih okoljskih vplivov izvajanja načrtov in programov z namenom, da zgodaj ugotovijo nepredvidene škodljive vplive in da lahko sprejmejo ustrezne sanacijske ukrepe.

Usmeritve glede izvajanja direktive je možno najti na [spletni strani direktive](#).